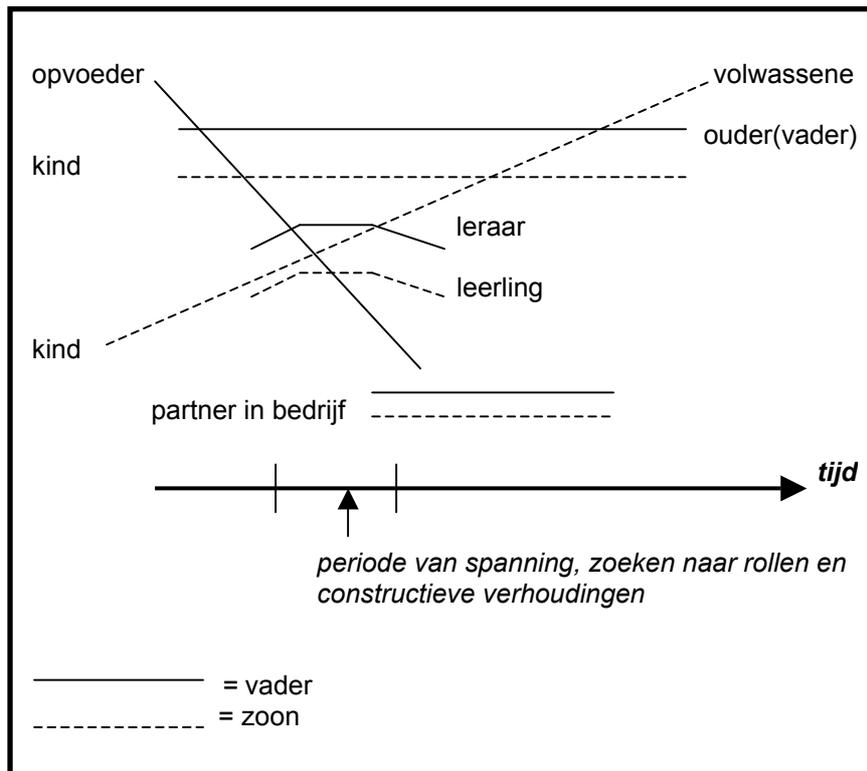

Vaders en zonen in bedrijf

Toelichting:

Vader (ouder) en zoon (kind) blijf je altijd. Familiebanden zijn overbrekelijk. Je kan wel afstand nemen, maar de vader blijft altijd vader en de zoon altijd zoon. Dat is geen keuze maar een gegeven. De relatie **opvoeder – kind** wijzigt in de loop van de jaren. Kinderen worden volwassen en de rol van de opvoeder (leren, sturen, grenzen stellen, corrigeren, helpen ontwikkelen) wordt steeds minder. De relatie **leerling – leraar** zal afhangen van de keuze die er gemaakt wordt. Als de ouder (vader) kundig, ervaren, wijs en bekwaam is en de zoon ervaart en onderkent dat hij nog te leren heeft *kan* er een leerrelatie ontstaan. Beide moeten dat willen en de manier waarop moet passen bij beide. Als de leerling niet ontvankelijk is en de leraar niet capabel om op een passende manier te leren, dan is het mogelijk beter dat de leerling zijn kennis elders haalt. De relatie **partners** (zakenpartners in een maatschap, VOF e.d.) is een keuze. In principe is daar gelijkwaardigheid. Daar wordt op basis van gelijkwaardigheid informatie uitgewisseld, is overeenstemming over keuzes en planning en worden besluiten genomen. (afhankelijk van de overeengekomen zeggenschapsverhouding en/of inbreng)

Vanuit deze verschillende rollen doen vader en zoon steeds wisselend beroep op elkaar; de ene keer spreekt de zoon de vader aan als opvoeder en het andere moment als partner. De vader voelt het ene moment dat hij vanuit zijn rol als leraar iets te zeggen heeft naar de zoon (die hij op dat moment ziet als leerling) en het andere moment neemt hij zijn opvoederrol ter hand. En doorlopend doen beiden een beroep op elkaar als familie, als vader en zoon; de onverbreekelijke band. Dat maakt de communicatie bijzonder complex omdat niet steeds duidelijk is vanuit welke rollen vader en zoon elkaar aanspreken. Veel hangt af van de verwachtingen die beiden van elkaar hebben. En van het beeld dat m.n. de vader heeft van het vaderschap; handelt hij vanuit de overtuiging dat hij de opdracht heeft zijn zoon leiding te geven of ziet hij zich meer als coach op weg naar volwassenheid waarin vooral de ontwikkelingsbehoefte van de zoon voorop moet staan en er ruimte moet zijn en terughoudendheid van de coach. Eigen (jeugd)ervaringen, familiepatronen en soms ook geloofsovertuigingen spelen bij dat zelfbeeld een rol. Heroverweging kan nodig zijn. Daarvoor is reflectie op eigen overtuigingen nodig. Dat zelfbeeld en de verhouding tussen beiden wordt ook

gevormd door het idee dat er heerst over de leiding van een bedrijf; moet er “één kapitein op het schip zijn” of kun je samen sturen.

Een heel stellige overtuiging over deze aspecten kan belemmerend zijn voor adequaat functioneren. Reflecteren, nadenken over je gedrag en opvattingen, is moeilijk. En reflecteren op een stellige overtuiging is één van de moeilijkste dingen om te doen, maar ook onvermijdelijk.

Verder speelt de context van overige familieverhoudingen ook nog een rol; welke andere kinderen zijn er nog in huis – welke relatie hebben die tot het bedrijf – hoe zien beide ouders (huwelijkspartners) hun rol – zijn er meer maten in de maatschap dan alleen vader en zoon, etc. Daarnaast zal ook de woonsituatie van belang zijn. Woont de zoon thuis in het gezin en zijn alle gezinsleden dag en nacht onder een dak dan zal het mogelijk lastiger zijn om de zoon te zien als een volwassene en voelen ouders zich mogelijk langer aangesproken op hun rol als opvoeder. (bij zelfstandig wonende kinderen geldt: “wat niet weet, wat niet deert” – thuiswonende kinderen, ook al zijn ze volwassen, moeten zich soms toch verantwoorden over hun tijdsbesteding en leefpatroon, en soms ook geldbesteding)

Het is heel voorstelbaar dat dit complexe geheel wordt ervaren als een onontwarbare kluwen en kan leiden tot spanningsvolle relaties. Eén geruststelling: het komt vaak voor. Dat lijkt misschien niet zo, maar dat kan dan te maken hebben met het feit dat mensen hun “vuile was” en hun gevoel van onvermogen liever niet naar buiten brengen.

© Johan Weerkamp – Ede - 2010

met dank aan Truke Zeinstra – Bears (FrlD.) voor adviezen (www.trukezeinstra.nl)